

mateix nom aràbic hagi donat el 2n. membre de *Torre-serona*, mun. del Segrià (amb var. *Torre-selona*), veg. l'art. *Castellsèra*.

¹ Cf. *Vinaguint*, en l'art. *Vin-*.

Vénta, V. *Ventafarines* *Ventadorn*, V. nota a *Alentorn* (vol. II) *Ventafarina*, V. *Ventafarines*

VENTAFARINES

Nom d'indrets on es cull molt de blat i on es bat i es *venta* (*DECat.* IX, 121a33-123a25).

Ventafarines, partida del terme del Torricó. Ja es troba documentada al S. XII: *Vintafarina* (Pita Mercé, *Argensola* v, 336). *Pla de Venatafarines*, entre Almacelles i Esplús, passada la Clamor Salada (*BAEC* XI, 9). *Ventafarines*, serradet al SO. de Salses (XXVI, 14.8). Collet d'*En Ventafarines* a Òpol (XXV, 183.23).

Ventafarina, partida documentada en el cadastre de 1813 de Nefiac (XXVII, 90.17). *Serrat de Ventafarina* a Saltó (XXIII, 143).

PARÒNIMS

Serrat de Vénta a Caregue (XXXVI, 175.12). Derivat de VENTUS

Singles *Venters*, NLL antics documentats en el Carulari de Tavèrnoles, un prop de Favà (a. 1065, fol. 83.16) i un altre prop de Tavèrnoles (a. 1111, fol. 116.8) J.F.C.

Ventaiola, *Ventajol*, *Ventajola*, V. *Ventallola* *Ventallac*, V. *Ventenac* *Ventalles*, V. *Tales*

VENTALLÓ

Poble de l'Empordà, uns 18 k. al SSE. de Figueres, ja a la dreta del Fluvià.

PRON. bəntaʎó, a l'Armentera (Casac. 1920); id. a 40 Torroella de Fluvià, 1931, (*Ll.* 1, 62), i a Viladamat, amb gentilici *bəntaʎuníns*, 1954 (XXII, 149.16).

MENC. ANT. 1017: «--- in *Ciurana* --- in *Villa Dur* --- in *Ventajone* vel infra ejus terminos, in *villa Mocarono* ---», butlla de Benet VIII per al monestir de Banyoles (*MarcaH.* c. 1000.50); 1150-1164: *Ventagonio*, en un capbreu de les albergues que el comte de Rosselló rep en el comtat d'Empúries, citat entre *Alburnos*, *Centum Claves* i *Folled*, *Armentera* (*Li.Fe.Ma.* II, 222); 1256: *Ventalló* (?) (*BABL* IV, 509); 1317: id. (*BABL* IV, 417); 1316: *Ventileone*, redempció del bovatge al C. d'Empúries (*Esp. Sagr.* XLIV, 308); 1362: *Ventilione* (*Libre Verd.* Alsius, *Nom.* 231). (Cf. Monsalv. XVII, 266).

En conclusió, dades tardanes que no ens orienten 55 gaire cap a l'etimologia, sobre la qual res no s'ha

escrit (no és més que sortir del pas, dir, *AlcM*, que és derivat de *veni*). Més importants i menys equívocs, són els homònims i parònims occitans.

a) Rigorosament homònims, en el fons, són un 5 que trobem en el Coserans (gascó de l'Arieja). *Bentaillou* mas en el te. de St. Girons; més al NO. en ple Pirineu, dos que poden ser NL idèntic o molt veí un de l'altre: Pic de *Bentaillou* te. Uchentein-Bonac, i «Étang du *Bentaillou*» en el te. de Sentener. 10 Parònims que difereixen en detalls segurament significatius:

b) amb consonant medial que pot venir de -ɾ- (o -Dɿ-, Gɿ-): bearn. *Bentayou*, mun. del c² de Montaner (uns k. al NO. de Montaner) documentat 15 des del S. XII: *Bentaio*; 1385: *Bentayoo*; 1547: *Ventayou* etc. (P.Raymond, *Di.To.B.Pyr.*).

c) A l'Erau, al SO. del dept., *Ventajon* agre a Felines-Hautpoul, c² Olonzac, uns 30 k. NE. de Carcassona: «castello de *Ventagione*» (*Hist. Lgd.* v, 249) 20 i en docs. posteriors (ibid., index).

d) Amb -AL- (o -UL-) medial. En el Cantal: *Ventalon* llog. agre. a Auzers, doc. 1296 i 1520: *Ventolo*; 1474: *Ventolon*; 1607: *-toulou* etc. *Le Ventalou* llog. te. Rouziers (*Ventello*, 1590); altres tres llocs menors 25 *Ventalou*, *Le V.*, *Le Vantalou*; *Ventolon*, domaine ruïné (*Ventolo*, 1354), i *Le Ventelou* poble agre. a Marcenat (*Ventolou*, 1668): cada un d'ells en singles mun. separats.

e) I un nom semblant a l'Aude: 1063: «castello q. 30 vocant *Ventalo*» en doc. de c. 1063, dels voltants de Carcassona (*Hist. Lgd.* v, 525); també a l'alt Llgd. (SO. del dept. Aude), 1067: «castro de *Ventegon*» citat en el Razès («Rodes») junt amb *Capendut* («Campendut») (*Li.Fe.Ma.* § 824, II, 310) (amb *g = ǵ*).

35 *ETIM.* Si només coneguéssim el NL empordanès, seria ben acceptable en principi suposar que vingui d'un NP que podríem enllaçar amb VENTILIUS, nom romà no gaire documentat, però pertanyent a una família VENT- força descabdellada (i d'aquí dos NLL occitans en -ACUM, Skok § 341.4); en l'article *Ventallola*, el veurem amb derivats catalans, suposant que se'n formés un NP derivat en -ONE, derivació poc corrent, però concebible. Reserves considerables que ja ens obligarien a pensar-hi millor. Però els nombrosos llocs occitans indiquen que aquí hi ha un problema dubtós, i en llur major part —tots, llevat dels pocs de a— hi oposen una clara i rotunda barreira fonètica.

S'imposa, doncs, estudiar altres camins. Pre-romà? El grup important dels noms *Ventenac*, que documentarem en català, ben conegut en terra occitana (Aude, Arieja, Creuse) es revela clarament com a cèltic, no sols per -ac sinó palesament per la formació en -NA- i no -NIA-. Els nom de predi, de data romana o gal·lo-romana, en -ACUM, -ANUM, són -IACUM, -IANUM; no sense -I-. (Altrament també els *Ventolà* i